

Република Србија
Народна скупштина
Одбор за финансије, републички буџет и контролу трошења јавних средстава
Председница Одбора: др Александра Томић

Предмет: Предлози у вези са седницом Одбора од 2.2.2022. предлог Закона о финансирању политичких активности

Поштована председнице и чланови Одбора,

Транспарентност Србија је свим посланичким групама и самосталним посланицима упутила предлоге за измене и допуне актуелног Предлога Закона о финансирању политичких активности. Ове предлоге смо дали зато што у претходној фази законодавног поступка (јавна расправа), они нису били прихваћени, нити је Министарство финансија дало образложење разлога за одбијање. Немамо тренутно увид у то да ли су народни посланици већ формулисали амандмане на основу наших предлога, јер се информације о поднетим амандманима још увек не објављују на јавно доступном делу интернет презентације Народне скупштине.

Предложени амандмани су такође објављени на нашој интернет страници:

https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Inicijativa_za_podno%20%21enje_amandmana_na_Predlog_zakona_o_finansiranju_politickih_aktivnosti.pdf

Позивамо вас, да на основу овлашћења из Пословника Народне скупштине, Одбор утврди амандмане којима би унапредио текст Предлога закона, тамо где је то неопходно. Уједно изражавамо жаљење што поводом доношења овог, као и читавог низа закона и измена закона који су од значаја за унапређење изборног процеса није било организовано јавно слушање.

Наши предлози су засновани на дугогодишњем праћењу спровођења примене актуелног Закона о финансирању политичких активности (2011), ранијег Закона о финансирању политичких странака (2003) и међународне праксе у овој области.

Између осталог, предложили смо следеће:

- 1) Да се отклоне правне празнине у постојећем предлогу члана 3. ст. 3. Закона када је реч о одређивању основице у односу на коју се рачуна максимална дозвољена вредност кредита политичког субјекта;
- 2) Да се одреди максимална вредност давања (прилози) од стране више правних лица која се сматрају повезаним лицима, а не само максимална вредност давања једног правног лица, како би се спречило заобилажење постављених забрана (члан 10);
- 3) Да се доследно уреди начин коришћења непокретности које политичке странке прибаве средствима из јавних извора (члан 11);
- 4) Да се уведе јасно разграничење у погледу намене средстава које политички субјекти добијају из буџета (финансирање редовног рада/ финансирање трошкова изборне кампање), као и критеријуми за одређивање порекла средстава (члан 19);
- 5) Да се задржи, као логичнији, постојећи начин расподеле буџетских средстава када је реч о председничким изборима, и њему уподоби начин расподеле средстава за друге врсте избора (члан 21), а да се свакако, првом наредном приликом, отклоне све нелогичности које су уочене у постојећем моделу дистрибуције буџетских средстава, након темељне јавне расправе;

- 6) Да се предвиде краћи рокови за отплату кредита узетог ради финансирања изборне кампање, како би се обезбедило да све информације о изворима финансирања кампање буду доступне у извештају (члан 22);
- 7) Да се прецизирају одредбе о јемству за изборну кампању, тако да се спречи настанак ситуације у којој би положено јемство постало недозвољени прилог (члан 25 и члан 26);
- 8) Да се уведу ограничења укупних трошкова изборне кампање, која постоје у већини светских и европских земаља, при чему би висина ограничења била на нивоу нама сличних држава из ближег и даљег окружења (нпр. Мађарска, Бугарска, Хрватска, Чешка, Словачка)
- 9) Да важна новина – увођење прелиминарних извештаја о трошковима кампање – добије пуни смисао, тако што би ови извештаји укључивали и податке о преузетим, а неплаћеним обавезама (члан 29. и други), имајући у виду да се у року који је предложен (15 дана пре избора), према досадашњем искуству, учесници избора углавном не врше плаћања трошкова кампање у значајнијој мери;
- 10) Да се уреде све ситуације у којима се врши повраћај неутрошених средстава за финансирање кампање (члан 30);
- 11) Да се пропишу и минимални а не само максимални рокови које Агенција за спречавање корупције може да одреди за достављање потребних информација у контроли (члан 32);
- 12) Да се прецизира садржина плана контроле извештаја коју врши Агенција за спречавање корупције – ко мора да буде обухваћен проверама, шта је сврха контроле и друго (члан 33);
- 13) Да се прецизирају овлашћења и сврха контроле коју врши Пореска управа у односу на даваоце прилога и пружаоце услуга политичким субјектима (члан 36);
- 14) Да се постави рок у којем Агенција мора да изврши провере по пријавама када није у току изборна кампања (члан 37);
- 15) Да се прецизирају ситуације када Агенција може изрећи меру упозорења због уоченог кршења закона (члан 39);
- 16) Да се на потпунији начин пропишу кривична дела у вези са незаконитим финансирањем политичких субјеката и вршењем притисака на њихове донаторе и пружаоце услуга (члан 40);
- 17) Да се прецизира висина казни које изриче Агенција (одузимање дела прихода из јавних извора), након изречене пресуде у кривичном или прекршајном поступку (члан 45);
- 18) Да се обезбеди јавност података о изреченим пресудама и одлукама због кршења закона (члан 45).

За Транспарентност – Србија
Програмски директор
Немања Ненадић
Београд, 1.2.2022.

